

ΣΙΔΟΥΕΤΕΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Ο ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΟΣ

Τῷ φιλιάνῳ μοι
κ. Στιφ. Χοιδά.

ΕΝΑΣ ἀνθρωπάκος τόσος δά, μικροκαμωμένος, ἰσχνός, μέγωνιώδεις τὰς παρεϊάς, μέ τούς βολβούς προέχοντας τῶν κανθῶν ἀπό τήν διηνεκῆ ἔντασιν τῆς προσοχῆς, μέ εὐλυγισίαν καί κινήσεις αἰλοῦρου περιπατῶν - διολισθαίνων μᾶλλον - ἀψοφητεί, εἰς τὰ νύγια τῶν ποδῶν, πλάγια πάντοτε πρὸς τούς τοίχους, σπανίως εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, μέ τήν ρεμπουλικαν χαμηλωμένην, μέ τόν γακᾶν ἀναίθασμένον, μέ τὰ χέρια γωμένα εἰς τῆς τσέπες, μέ τὸ ἦθος δειλὸν καί ἔμφοβον ὡσάν κάτι νά παραμονεύη - ὡσάν ἀπό κάποιον νά παραμονεύεται - νομίζεις ὅτι ἐπλάσθη ἐκ φύσεως λαθρέμπορος φορμαρισθεὶς μέσα εἰς εἰδικὸν καλούπι!

Τόν λέγουν Θεόδωρον. Ἐλπίζω, τὸ ὄνομά του - αὐτὸ τοῦλάχιστον - νά μὴν ἦνε λαθρεμπορικόν.

Εἶνε φυσιογνωμία γνωστῇ ἐν τῷ κλεινῷ ἄστει. Ἄλλ' ὅχι εἰς τὸ πολὺ κοινόν, εἰς ὀλίγους καί ἐπιλέκτους. Ἀπὸ εἰκοσαετίας περίπου μετέρχεται τὸ ἐπάγγελμά του. Ἀναλαμβάνει δηλ. νά σᾶς προμηθεύῃ καφέ, ζάχαρι, ποῦρα, σπιρτα, σιγαρέττα καί εἰ τι ἄλλο, εἰς τὸ ἡμισυ τῆς ἀγοραίας τιμῆς. Κατέρχεται, σχεδὸν καθ' ἐκά-

στην, εἰς Πειραιᾷ ὅταν καταπλέουν ἀτμόπλοια ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, πηδᾷ εἰς τήν πρώτην βάρκαν - τόν γνωρίζουν οἱ λεμβοῦχοι

ΝΑ

ὄλοι - αναρριχᾶται εἰς τὸ βαπόρι· κρυφομιλεῖ μὲ τὸν καμαρότον ἢ τὸν καφετζῆν· καὶ ... τὸ ἐμπόριον τῆς ἡμέρας συνετελέσθη!

Τώρα, πῶς κατορθώνει καὶ περνᾷ ὡς ἀθῶα περιστέρᾳ καὶ ὡς καλὸς χριστιανὸς ἀπὸ τὰ μάτια τῶσων τελωνοφυλάκων, ἀστυφυλάκων, χωροφυλάκων καὶ δὲν ἠξεύρω ποίων ἀκόμη ἄλλων βουκολάκων, αὐτὸ δὲν πιστεύω νὰ ἐνδιαφέρῃ τοὺς πελάτας του. Βέβαια ὅμως ἡ φάβα θὰ ἔχῃ πάντοτε κάποιον... λάκκον. Ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τέλος ἔξευρει τὴ δουλειά του· βάζει, ὅπως λέγουν, ὀλίγο λάδι ἔς τὸν τροχόν, καὶ τὰ ἐλατήρια τῆς μηχανῆς κινουῦνται... συνταγματικώτατα. Θὰ ἦτο ἀνάξιος τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἂν δὲν ἐκράτει καὶ αὐτὸς ἓνα κρυφὸ μαγικὸ κλειδάκι, μὲ τὸ ὁποῖον ν' ἀνοίγῃ τὸ δρόμο καὶ νὰ κλείνῃ τὰ μάτια, ἐκείνων τοῦλάχιστον, οἱ ὁποῖοι ὑποτίθεται πῶς τὰ ἔχουν ὀρθάνοιχτα!..

* *

Ἐδῶ, εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἐξασκεῖ τὸ ἔργον του μετριοφρόνως καὶ χωρὶς θορυβώδεις ρεκλάμες, ἔχει ἐξησφαλισμένην μόνιμον, ἐκλεκτὴν καὶ ἐπίζηλον πελατεῖαν.

Ἀνθρωποὶ καλῆς τάξεως: δικηγόροι, ἰατροί, δικαστικοί, ὑπάλληλοι, ἔμποροι, βουλευταί, ἠθικολόγοι, θεολόγοι, τὸν τιμοῦν μὲ τὰς κρυφοπαραγγελίας των.

— Κύρ Θεόδωρε, μὴ μὲ ξεχάσης! Ἀκοῦς; - ὁ ἓνας ἀπ' ἐδῶ.

— Ἐννοια σου, ἀφέντη· αὔριον ποῦ θ' ἀριθάρῃ τὸ ἰταλικόν...

— Κύρ Θεόδωρε, θυμῆσου τὸν γευμένικο καφέ - ὁ ἄλλος ἀπὸ κεῖ.

— Λίγ' ὑπομονή· περιμένω τὸ αἰγυπτιακὸ ἀπ' τῆς καραντίνας...

Καὶ μὲ ὕφος, νὰ σᾶς χαρῶ, τῶσφ καθησυχαστικόν, καὶ μὲ τὴν ἀμερικανικὴν μεγαλοπρέπειαν ἐπιχειρηματίου, ὡσάν νὰ ἔχῃ ναυλωμένα, θαρρεῖς, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὄλα τὰ εἰς Πειραιᾶ καταπλέοντα σκάφη!

Ὁ τμηματάρχης ἐκεῖνος ἔξαφνα, ποῦ συνεργάζεται μὲ τὸν ὑπουργόν διὰ τὸν ἰσολογισμόν, τίμιος καθ' ὄλα καὶ ὅπως πρέπει ἄνθρωπος, ἤμπορεῖ - σᾶς ὀρκίζομαι - νὰ καπνίζῃ θαυμάσια ποῦρα ἀπὸ τὸν κύρ Θεόδωρον! Ἡξεύρω ἓνα ἀμίμητον πατριώτην, μεμφίμοιρον, ἀπαισιόδοξον διὰ τὸ ρωμέϊκο, φωνασκοῦντα κατὰ τοῦ γενικοῦ ξεβιδώματος τῶν νόμων, τοὺς ὁποίους... «πρέπει, κύριοι, νὰ μάθουν νὰ σέβωνται οἱ πολῖται καὶ οἱ ἄρχοντες, ἂν δὲν θέλωμεν νὰ πάῃ τὸ ἔθνος κατὰ κρημνῶν»!! ... αἶ, ὁ κύριος αὐτός, σᾶς τὸ λέγω ὑπὸ ἐχεμύθειαν, ὅταν τὰ ῥητορευῆ αὐτὰ καὶ ἄλλα, οἰστρηλατεῖται πρὸ πάντων ροφῶν ποῦρα καὶ καφέ ἐκ προμηθείας τοῦ κύρ Θεόδωρου!

Προχθὲς κάποιος ἔμπορος τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ, μὲ εἶχε καρφώσει

πρὸ τῆς θύρας του καὶ μοῦ προσεκκλαίετο διὰ τὴν ἐμπορικὴν κρίσιν... «διότι, φίλε μου, πῶς νὰ συναγωνισθῇ ὁ τίμιος ἔμπορος με ἐκείνους ποῦ εἰσάγουν μὲ κάθε μέσον...» Ἄλλὰ ἐμένα περισσότερον μὲ εἶχε ζαλίσει τὸ ἄρωμα ἐνὸς εὐώδους πούρου τῆς Ἀβάνας, τὸ ὁποῖον ἐκάπνιζε.

— Βρὲ ἀδελφέ, ποῦ τὰ βρίσκεις αὐτὰ τὰ ἔξοχα ποῦρα ;

— Ἄπ' τὸν Θόδωρο· δὲν τὸν ξέρεις ; Νὰ σοῦ τὸν συστήσω...

Ἄλλ' ἀπεποιήθην μὲ ἀξιοπρέπειαν τὸ φιλοφρόνημα διὰ τὸν λόγον ὅτι - σὰς τὸ ἐξομολογοῦμαι ἀνευρυθριάστως - τὴν στιγμὴν αὐτὴν, καθ' ἣν σκιαγραφῶ τὸν ἀγαπητὸν λαθρέμπορον, ἐμπνέομαι ἴσα - ἴσα ἀπὸ ἐν μεθυστικὸν ποῦρον, τὸ ὁποῖον μοῦ οἰκονομεῖ κάποτε ὁ κύρ Θόδωρος, παρεισδύων, διὰ κάθε ἐνδεχόμενον, ἀπ' τὴν πίσω σκαλίτσα τῆς ὑπηρεσίας!..

* *

Αὐτὸς εἶνε ἐν ὀλίγαις γραμμαῖς ὁ ἀφανὴς ἢ μᾶλλον ὁ λαθροφανὴς ἀνὴρ. Ἐνας μικρὸς ποντικὸς ροκανίζων λάθρα καὶ αὐτὸς, εἰς κάποιαν πούγωνίαν, μίαν ἄκραν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους - ὅ,τι δηλαδὴ φιλοτιμοῦνται νὰ κάμνουν ὑπὸ διάφορα προσχήματα τὰ δύο τρίτα τῶν συνταγματικῶν ἐλλήνων !

Περὶ τὸν δὲ νὰ σὰς προσθέσω ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἦσυχον τὴν συνείδησιν καὶ καθαρὸν τὸ μέτωπον, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ πελάται του.

Ἡ ἐξίς, ἡ ἐπιεικεία, ἡ ἀμοιβαία συνεργασία, ἡ ἀνοχή, ἡ καθιέρωσις, ἡ ἡδονὴ εἰς ἀπηγορευμένας ἀπολαύσεις, τόσον ἡμβλυναν καὶ ἡλλοίωσαν τὴν ἠθικὴν ἔννοιαν τοῦ πωλεῖν καὶ ἀγοράζειν λαθραῖα, ὥστε... ἰδοὺ ἐν μικρὸν χαρακτηριστικὸν ἀνέχδοτον :

Μοῦ ἐφάνη κάποτε ὅτι ὁ κύρ Θόδωρος ἀπεπειράτο κάποιαν λαθροχειρίαν εἰς τὸν λογαριασμὸν ἐνὸς κουτιοῦ πούρων. Καὶ ἐτόλμησα νὰ τοῦ κάμω τὴν παρατήρησιν. Ἐκεῖνος συνωφρῶθη βλοσυρῶς, ἔλαβεν ὕφος ἀνεπιλήπτου ἀνθρώπου, τοῦ ὁποῖου θίγον τὴν φιλοτιμίαν, καὶ μὲ φωνὴν ἔντονον διεμαρτυρήθη :

— Μὰ τί ; γιὰ κλέφτη μὲ παίρνεις λοιπόν ;

— Ὅχι, καὶ μὲνε Θόδωρε· σὲ παίρνω μόνον γιὰ λαθρέμπορο !..

Ἐκεῖνος ἠσθάνθη τὸ νύγμα τοῦ κακεντρεχοῦς ὑπαινιγμοῦ καί, θέσας τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς ὀσφύος, ἔσπευσε νὰ μοῦ τὸν ἀνταποδῶσῃ μὲ τὸ ἐπιτόκιον :

— Ἄμ' ἐκεῖνοι ποῦ ἀγοράζουν, τί εἶνε, παρακαλῶ ;

Εἶχε πολὺ δίκαιον. Ἄλλ' ἐκεῖνοι δὲν εἶνε ἐξ ἐπαγγέλματος λαθρέμποροι, εἶνε ἀπλῶς ... ἐρασιτέχνη τῆς λαθρεμπορίας !..

Ἰούνιος τοῦ 1903.

ΚΩΝ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ